

## Kronofogdeärenden

### Kritik mot Kronofogdemyndigheten för utformningen av ett meddelande till svaranden i ett mål om betalningsföreläggande

(Dnr 6076-2012)

**Beslutet i korthet:** I ett mål om betalningsföreläggande gav svaranden in en skrift med oklart innehåll efter utslaget men inom återvinningsfristen. Kronofogdemyndigheten valde att inte tolka skriften som en ansökan om återvinning utan skrev till svaranden och frågade hur skriften skulle uppfattas. Myndigheten får kritik för att inte tydligt ha skrivit till svaranden att hans skrivelse inte hade uppfattats som en ansökan om återvinning och för att inte ha informerat svaranden om konsekvenserna av att han inte gav in ett förtydligande.

### Anmälan

B.Å. framförde i en anmälan klagomål mot Kronofogdemyndigheten med anledning av handläggningen av ett mål om betalningsföreläggande där han var svarande.

### Utredning

Handlingar i Kronofogdemyndighetens mål 14-141638-12 begärdes in och granskades. Av handlingarna framgick följande. Kronofogdemyndigheten meddelade utslag i målet om betalningsföreläggande den 5 september 2012. Samma dag inkom ett skriftligt bestridande av ansökan från B.Å. Kronofogdemyndigheten gjorde bedömningen att bestridandet hade kommit in för sent och informerade B.Å. om det i ett skriftligt meddelande. Myndigheten informerade också om att utslag skulle komma att meddelas och att han, om han var missnöjd med utslaget, hade möjlighet att begära återvinning. Den 17 september inkom en ny skrivelse från B.Å. Myndigheten meddelade B.Å. att han fick komma in med ett förtydligande över vad skrivelsen avsåg och att skrivelsen lades till arkivet utan ytterligare åtgärder.

Ärendet remitterades till Kronofogdemyndigheten som uppmanades att lämna upplysningar om handläggningen av målet, särskilt såvitt avsåg de två skrivelserna från B.Å. och myndighetens meddelanden till honom med anledning av dem. I sitt remissvar, till vilket upplysningar från kronofogden Anders Brattgård vid betalningsföreläggandeenheten i Uddevalla hade bifogats, anförde Kronofogdemyndigheten (genom verksamhetschefen Lena Bäcker och verksamjuristen Stefan Berglund) följande:

### Redogörelse för handläggningen

Ansökan i målet om betalningsföreläggande kom in till KFM [*Kronofogdemyndigheten, JO:s anm.*] den 17 augusti 2012 och skickades, tillsammans med ett föreläggande att yttra sig, för delgivning med svaranden, B.Å., den 20 augusti. Delgivningskvitto undertecknat av B.Å. återkom den 24 augusti. Som delgivningsdatum registrerades den 22 augusti då B.Å. på delgivningskvittot själv angett att han den dagen tagit emot handlingarna. Förklaringstiden, 10 dagar från delgivning av föreläggandet, löpte ut den 3 september eftersom den 1–2 september var lördag–söndag. Utslag meddelades den 5 september.

Den 5 september 2012 inkom en bunt handlingar från B.Å. vari av sidan två framgår att han bestämt tillbakavisar alla krav från sökanden i målet (...). Då förklaringstiden löpt ut meddelades B.Å. i skrivelse samma dag att hans bestridande kommit in för sent och att han i stället får begära återvinning av det utslag som nu kommer att meddelas.

Den 17 september inkom ny skrivelse från B.Å. Då det av skrivelsen inte framgick vad han ville med sin skrivelse skickades samma dag en förfrågan till honom om detta, samtidigt som han meddelades att skrivelsen i nuvarande skick lades till arkivet utan åtgärd.

Utslaget som meddelades den 5 september vann laga kraft den 8 oktober 2012.

### KFM:s bedömning

I föreläggandet som delgavs den 22 augusti står: ”Ditt eventuella bestridande (din invändning) ska vara Kronofogdemyndigheten tillhanda 10 dagar från det datum du skrivit på delgivningskvittot”. Om en svarande i mål om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning bestrider ansökan i rätt tid ska sökanden underrättas om det, 33 § lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning (BfL). Detta till skillnad från mål om särskild handräckning där KFM inte är förhindrade att beakta ett efter utsatt tid ingivet bestridande, 43 § BfL och prop. 1989/90:85 s. 132.

Den skrivelse som B.Å. skickade in den 17 september, dvs. inom återvinningstiden för utslaget (53 § BfL), är en kopia av första sidan av den bunt handlingar som han skickade in den 5 september. Detta visar sig direkt när handlingarna jämförs, vilket dock inte gjordes den 17 september. Det finns i vart fall inte dokumenterat att så gjordes. Då kopian som kom in den 17 september uppenbarligen saknade delar och det svårigen gick att utläsa någon uttrycklig viljeyttring från B.Å., tillfrågades han om vad han ville med sin skrivelse. B.Å. besvarade dock aldrig förfrågan. Skrivelsen kom därför inte att tas upp som en begäran om återvinning utan utslaget vann laga kraft, 64 § BfL.

KFM:s bedömning är att hanteringen av de båda aktuella skrivelserna i målet har varit i enlighet med gällande lagstiftning och interna riktlinjer. Det kan inte anses vara ett förbiseende att inte jämföra de båda skrivelserna för att uttolka den senare. KFM kan inte heller regelmässigt göra antagandet att en otydlig skrivelse från svaranden, efter att utslag har meddelats, utgör en ansökan om återvinning. En sådan hantering skulle få vittgående konsekvenser för båda parterna, i ett otvistigt mål, i form av det merarbete och ökade kostnader som en fortsatt rättsprocess innebär. Detta särskilt mot bakgrund av att KFM handlägger över 1 miljon ansökningar om betalningsföreläggande per år. B.Å. upplystes skriftligen om att bestridandet hade inkommit för sent och om möjligheten att ansöka om återvinning samt tillvägagångssättet för detta. Vidare gavs han möjlighet att förtydliga den senare skrivelsen genom att KFM skickade en förfrågan till honom. Därigenom bör den serviceskyldighet enligt 4 § förvaltningslagen (1986:223) som

KFM har vid handläggningen av mål om betalningsföreläggande vara fullgjord. KFM får anses ha lämnat råd och upplysningar utan att göra avkall på opartiskheten.

B.Å. fick tillfälle att kommentera yttrandet.

I ett beslut den 13 december 2013 anförde *JO Lindström* följande.

### Rättslig reglering

Den som har en fordran som är förfallen till betalning kan ansöka om betalningsföreläggande hos Kronofogdemyndigheten. Processen syftar till att kontrollera om svaranden, dvs. den som betalningsanspråket riktar sig mot, har någon invändning mot sökandens krav. Om svaranden inte har någon invändning, ska sökanden snabbt, enkelt och billigt kunna få ett verkställbart avgörande, ett s.k. utslag, på sin fordran.

Enligt 42 § lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning ska Kronofogdemyndigheten i ett mål om betalningsföreläggande snarast meddela utslag i enlighet med ansökningen om svaranden inte bestritt den i rätt tid. Av 52–54 §§ samma lag framgår att den som är missnöjd med ett utslag kan begära återvinning av det inom en månad från dagen för utslaget för att få saken prövad av domstol. Återvinningsregeln kan ses som en självklar konsekvens av den hårda regeln att förelägganden som inte bestritts genast är användbara för att söka utmätning (se Häggman m.fl., *Betalningsföreläggande och handräckning: en kommentar*, 2006, s. 15).

I 4 § förvaltningslagen (1986:223), FL, föreskrivs att en myndighet ska lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde. Hjälpens ska lämnas i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet.

### Bedömning

B.Å. gav in en skrivelse till Kronofogdemyndigheten samma dag som utslaget meddelades, dvs. den 5 september 2012. Kronofogdemyndigheten gjorde bedömningen att skrivelsen, som tydligt utgjorde ett bestridande, hade kommit in för sent och att den därför inte kunde beaktas inför meddelande av utslaget.

B.Å. gav därefter in en ny skrivelse till Kronofogdemyndigheten den 17 september 2012, dvs. inom den tidsfrist då han kunde ansöka om återvinning. Kronofogdemyndigheten behandlade emellertid inte skrivelsen som en ansökan om återvinning eftersom den bedömdes som ofullständig och otydlig. I stället skickade myndigheten en förfrågan till B.Å. Då B.Å. inte svarade på förfrågan vidtog Kronofogdemyndigheten inte några ytterligare åtgärder och utslaget vann laga kraft.

Med hänsyn till att ett utslag vinner laga kraft om inte återvinning sker inom föreskriven tid måste kraven på utformningen av en ansökan om återvinning enligt min mening tolkas generöst. Det är t.ex. inte nödvändigt att ordet ”återvinning” förekommer i en ansökan om återvinning, utan det är tillräckligt att

det utslag som man är missnöjd med kan identifieras och att Kronofogdemyndigheten med ledning av skriftens ordalydelse kan sluta sig till att personen i fråga inte är nöjd med utslaget.

B.Å. hade tidigare gett in ett bestridande av ansökningsföreläggande där det klart framgick att han inte ansåg sig betalningsskyldig. Av skrivelsen den 17 september 2012 gick det att utläsa till vilket ärende den nya skrivelsen hörde och att B.Å. ansåg att det fanns felaktigheter i ärendet. Skrivelsen utgjordes av första sidan av den tidigare skrivelsen, vilken hade uppfattats som ett bestridande. Det hade legat nära till hands att tolka skrivelsen den 17 september 2012 som en ansökan om återvinning men jag finner inte tillräckliga skäl att kritisera Kronofogdemyndigheten för att ha gjort en annan bedömning.

Däremot var det, enligt min mening, inte tillräckligt att i meddelandet till B.Å. den 17 september 2012 endast tillfråga honom om hur skrivelsen skulle uppfattas och därefter lägga den till arkivet utan ytterligare åtgärder. Kronofogdemyndigheten borde tydligt ha skrivit att B.Å:s skrivelse inte hade uppfattats som en ansökan om återvinning. Dessutom borde Kronofogdemyndigheten ha informerat B.Å. om konsekvenserna av att han inte gav in ett förtydligande. Kronofogdemyndigheten kan därför inte undgå kritik för de nämnda bristerna i meddelandet till B.Å. den 17 september 2012.

Vad B.Å. i övrigt skrivit föranleder inte någon ytterligare åtgärd eller något uttalande från min sida.

Ärendet avslutas.

## Kritik mot en kronoinspektör vid Kronofogdemyndigheten för telefonsamtal inom ramen för en tillgångsundersökning

(Dnr 1744-2013)

**Beslutet i korthet:** Inom ramen för en tillgångsundersökning ringde en kronoinspektör för att söka gäldenären. Inspektören kom att tala med gäldenärens tolvåriga dotter och får kritik för att hon inte undersökte vem hon talade med innan hon ställde sina frågor.

### Anmälan

I en anmälan till JO framförde A.I. klagomål mot Kronofogdemyndigheten. A.I. uppgav följande. Kronofogdemyndigheten kontaktade hennes tolvåriga dotter via mobiltelefon under lektionstid och berättade att det fanns en skuld till Kronofogdemyndigheten. Dottern blev orolig och ledsen över samtalet. Dagen efter ringde Kronofogdemyndigheten upp dottern igen och ställde frågor om faderns arbetsförhållanden. När A.I. själv ringde upp myndigheten för att be dem att inte ringa till hennes barn sade tjänstemannen till henne att ta bort telefonnumret från Eniro.

## Utredning

Handlingar avseende gäldenären begärdes in och granskades. Även muntliga upplysningar hämtades in från kronoinspektören Cristina Raquette.

Ärendet remitterades till Kronofogdemyndigheten som uppmanades att lämna upplysningar om det som hade anförts i anmälan. Myndigheten skulle vidare redovisa sin bedömning av det som kommit fram. Kronofogdemyndigheten (verksamhetschefen Sven Kihlgren) angav följande remissvar, till vilket ett undertryckande av Juristteam Mellersta Öst (kronofogden Bo Johnsson) bifogades.

Bo Johnsson anförde följande.

### Bakgrund och tillämpade bestämmelser

I Kronofogdemyndighetens efterforskning om gäldenären har utmättningsbar egendom, tillgångsundersökningen, ingår regelmässigt att inhämta uppgifter från gäldenären. Av Kronofogdemyndighetens handledning för gäldenärskontakt framgår att den muntliga kontakten är att föredra då den normalt sett skapar ett större mervärde för Kronofogdemyndighetens tillgångsundersökning genom den dialog en sådan kontakt möjliggör.

Då sekretess som huvudregel råder inom Kronofogdemyndighetens verksamhet, är det vid varje kontakt med enskilda eller myndigheter en fråga om bedömning för att inte lämna ut känslig information. Redan det förhållande att någon är registrerad för skulder hos Kronofogdemyndigheten är en sådan uppgift vars röjande kan antas medföra skada eller men för den enskilde.

Det är inte reglerat hur en telefonkontakt ska gå till. I det arbetssätt som tillämpas torde det dock vara praxis, att om det finns tvekan om den svarandes identitet kontrolleras identiteten regelmässigt. I andra fall när den som svarar i telefonen inte presenterar sig, frågas i regel vem denne är innan vi säger att vi ringer från Kronofogdemyndigheten.

### Handläggningen hos Kronofogdemyndigheten och berörd befattningshavares synpunkter

Följande redogörelse har inhämtats från kronoinspektör Cristina Raquette.

Cristina Raquette har vid aktuellt tillfälle sökt gäldenären, dels för att kontrollera delgivning av en företagen utmätning, dels för att fråga honom inom ramen för tillgångsundersökningen. Kronofogdemyndigheten saknade telefonnummer till gäldenären. Inför samtalet hade Cristina Raquette därför letat efter telefonnummer på [www.hitta.se](http://www.hitta.se) genom att ange gäldenärens efternamn och adress. Sökningen resulterade i två förnamn, I. och R. Cristina Raquette ringer numret till I. i tron att det var gäldenärens maka. I. svarar utan att presentera sig och Cristina Raquette säger att hon ringer från Kronofogdemyndigheten och söker gäldenären. Cristina Raquette uppfattar inte att det är ett barn hon pratar med. I. avslutar samtalet direkt. Vid det andra telefonsamtalet dagen därpå, ringer Cristina Raquette på nytt I:s telefonnummer, återigen i tron att det var gäldenärens maka. Vid detta samtal nämner Cristina Raquette att hon söker telefonnummer till gäldenären och uppgift om var han jobbar. Inte heller denna gång har I. presenterat sig och Cristina Raquette hör inte att det är ett barn hon pratar med. I. avslutar snabbt samtalet innan Cristina Raquette hinner ställa några kontrollfrågor.

Sven Kihlgren anförde följande.

Vid en tillgångsutredning strävar Kronofogdemyndigheten alltid efter att få kontakt med gäldenären för att få information om dennes situation och tillgångar.

Den 20 mars 2013 ringde kronoinspektören Cristina Raquette ett telefonnummer som hon trodde tillhörde gäldenärens hustru. Syftet med telefonsamtalet var att få kontaktuppgifter till gäldenären. Samtalet avslutades hastigt och Cristina Raquette ringde upp igen dagen efter. Hon trodde även då att hon talade med gäldenärens maka. Vid telefonsamtalet fick hon ett telefonnummer till gäldenären samt uppgift om att denne har ett arbete men inte var.

Kronofogdemyndigheten anser att det alltid är viktigt att stämma av vem det är som svarar i telefon vid ett telefonsamtal. Det är mycket beklagligt att så inte skedde i detta fall.

Kronofogdemyndigheten beklagar djupt de olägenheter som telefonsamtalen har medfört för A.I. och hennes dotter.

A.I. fick tillfälle att kommentera yttrandet.

I ett beslut den 21 februari 2014 anförde *JO Lindström* följande.

### **Bedömning**

Enligt 4 kap. 9 § utsökningsbalken ska Kronofogdemyndigheten i den utsträckning som behövs utreda gäldenärens anställnings- och inkomstförhållanden samt undersöka om gäldenären har utmätningsbar egendom. Bestämmelsen ger myndigheten ett betydande utrymme att anpassa sina insatser till förhållandena i det enskilda fallet, och gränsen för myndighetens undersökande blir ytterst en bedömningsfråga. I ett ärende som gällde i vilken utsträckning Kronofogdemyndigheten fick fråga grannar om gäldenärens personliga förhållanden har *JO* tidigare uttalat att omdöme, takt och hänsyn till gäldenärens person och personliga förhållanden sätter givna gränser för myndighetens undersökande verksamhet (*JO* 1980/81, s. 381).

Jag har förståelse för att Kronofogdemyndigheten – inom ramen för en tillgångsundersökning – ibland måste ta kontakt med en gäldenärs make eller maka eller andra närstående i syfte att få information om gäldenären. Det är emellertid olämpligt att hämta in upplysningar från ett tolvårigt barn. Därför är det nödvändigt att myndigheten vid kontakter av det här slaget tar reda på vem det är som svarar i telefonen innan myndigheten beskriver sitt ärende. Cristina Raquette undersökte inte vem hon talade med innan hon ställde frågor till gäldenärens tolvåriga dotter. Hon kan därför inte undgå kritik.

Ärendet avslutas.

## Kritik mot Kronofogdemyndigheten för hur den hanterat och tillämpat möjligheten till självrättelse enligt 2 kap. 20 § utsökningsbalken

(Dnr 1910-2013)

**Beslutet i korthet:** Enligt 2 kap. 20 § utsökningsbalken kan Kronofogdemyndigheten rätta ett beslut som till följd av förbiseende innehåller en uppenbar oriktighet. Kronofogdemyndigheten har rättat fel i ett fördelningsbeslut trots att det inte var uppenbart att beslutet var oriktigt och får kritik för det. Kronofogdemyndigheten får också kritik för hur myndigheten hanterat frågan om rättelse.

### Anmälan

I en anmälan som kom in till JO den 2 april 2013 framförde Kenneth L. klagomål mot Kronofogdemyndigheten. Han uppgav bl.a. följande.

Kronofogdemyndigheten sålde hans lägenhet den 6 december 2012. Den 4 januari 2013 fick han ett fördelningsbeslut med information om att han skulle få överskjutande medel från försäljningen om 213 386 kronor insatt på sitt bankkonto. Han fick dock inte pengarna och efter påstötningar kontaktades han av en tjänsteman vid Kronofogdemyndigheten. Tjänstemannen uppgav att det hade begåtts ett ”tangentsbordsfel” och att de överskjutande medlen i stället uppgick till 87 500 kronor. Han hade vid ett antal tillfällen försökt få ett skriftligt beslut eller en förklaring till vart skillnaden mellan 213 386 kronor och 87 500 kronor hade tagit vägen. Kronofogdemyndigheten hördes dock inte av. Kronofogdemyndigheten hade inte heller visat vad de indrivna medlen från försäljningen hade använts till.

### Utredning

Handläggarnoteringar i ärendet begärdes in och granskades.

Muntliga uppgifter inhämtades från kronoinspektören Stefan Arctaedijs. Han uppgav följande. Kenneth L. fick del av ett fördelningsbeslut, enligt vilket de överskjutande medlen från försäljningen uppgick till ca 213 000 kronor. Det visade sig sedan att borgenärerna fått för liten tilldelning och beslutet rättades, vilket ledde till att Kenneth L. endast fick drygt 87 000 kronor. Alla medel är, såvitt Stefan Arctaedijs kan se, utbetalda. Kenneth L. underrättades muntligen om det rättade beslutet den 30 januari 2013. Stefan Arctaedijs kan inte se om han fick del av det rättade beslutet skriftligen. Någon direkt motivering till rättelsen framgår inte av beslutet.

Ärendet remitterades till Kronofogdemyndigheten som uppmanades att lämna upplysningar om det som hade anförts i anmälan. Av yttrandet skulle framgå om Kenneth L. hade beretts tillfälle att yttra sig innan Kronofogdemyndigheten rättade fördelningsbeslutet och vilka överväganden som myndigheten gjorde i samband med detta. Myndigheten skulle även yttra sig över det faktum att beslutet om rättelse inte var daterat samt på vilket sätt Kenneth L. hade underrättats om beslutet och om skälen för rättelsen.

I ett yttrande den 30 september 2013 anförde Kronofogdemyndigheten, genom verksamhetschefen Sven Kihlgren, följande.

Kronofogdemyndigheten har inhämtat yttrande från Försäljning, Sundbyberg, vilket bifogas.

Såvitt gäller handläggningen av försäljningen, fördelningsprotokoll och rättelse i detsamma, samt händelseförloppet i sak, hänvisas till yttrandet från Försäljning Sundbyberg. Sammantaget framgår av yttrandet, såvitt är av intresse för nedan bedömning, att fördelningsprotokollet, sedan detta kommit att sakna två utmättningsfordringar, rättades med stöd av UB 2:20, att kommunikering inte skett med Kenneth L., varken inför eller av beslutet, och att Kronofogdemyndigheten minskat utbetalningen till gäldenären med rättat belopp, med hänvisning till att det funnits utmätningar som förbisetts i fördelningsprotokollet.

Det är, efter att ovan nämnda yttrande inhämtats, alltjämt oklart vilka överväganden Kronofogdemyndigheten har gjort i samband med rättelsen och anledningen till att Kenneth L. inte fått möjlighet att yttra sig innan rättelse skedde.

Vad gäller rättelsen kan sägas följande. Av UB 2:20 framgår att beslut, som till följd av skrivfel, räknfel eller annat sådant förbiseende innehåller uppenbar oriktighet, får rättas av Kronofogdemyndigheten. Av kommentar till utsökningsbalken (Utsökningsbalken En kommentar, Walin m.fl., fjärde upplagan (KUB), s. 56) framgår att bestämmelsen kan tillämpas t.ex. om en sakägarförteckning eller köpeskillingsfördelning har råkat bli felaktig på grund av felräkning eller liknande förbiseende. Den gäller även sedan Kronofogdemyndigheten har skilt sig från målet.

Det aktuella fördelningsprotokollet avgjorde frågan vilka medel som Kenneth L. haft att behålla, dvs. vilken del av det inbringande försäljningsbeloppet som skulle användas för betalning av utmäta fordringar, och vilken del som skulle tillfalla honom. Genom rättelsen har två fordringar som inte tagits upp i protokollet lagts till (jmf. NJA 1990 s. 208) och Kenneth L:s behållning har därigenom kommit att minskas. Genom rättelsen har Kronofogdemyndigheten sålunda gjort en ändring i sak. En sådan materiell ändring måste anses falla utanför tillämpningsområdet för UB 2:20, varför Kronofogdemyndigheten inte haft att rätta beslutet.

Av UB 2:20 framgår vidare att, om det ej är obehövligt, part och annan sakägare ska beredas tillfälle att yttra sig innan rättelse sker. Det står klart att rättelsebeslutet inte utgjorde något lapsusbetonat misstag, t.ex. felaktig sluträkning trots att övriga siffror var korrekta, som skulle kunna medföra att Kenneth L. inte hördes, utan att det var en ingripande materiell förändring och att Kenneth L. skulle ha beretts möjlighet att yttra sig innan eventuell rättelse skulle ha skett. Att Kenneth L. i efterhand medgivit rättelsen kan inte föranleda någon annan bedömning i denna del.

Beträffande den rättade rätan i fördelningsprotokollet kan i korthet och med hänvisning till ovan, sägas att förutsättningar förelåg att justera denna till den för fördelningsprotokollet aktuella dagen.

Frågan kvarstår vad Kronofogdemyndigheten haft att göra med de två utmäta fordringarna som genom förbiseende inte tagits med i protokollet, och detta ska även ställas mot Kenneth L:s medgivande av rättelse i efterhand.

Sedan medlen kommit Kronofogdemyndigheten tillhanda genom försäljningen hade dessa kunnat utmätas för borgenärernas fordringar, dock inte genom tillämpning av rättelseinstitutet.

En annan lösning på detta är att Kronofogdemyndigheten i stället meddelat borgenärerna om misstaget och lämnat åt dem att överklaga fördelningsbeslutet, varvid detta kunde ändras i överinstans, för att tillse att samtliga borgenärers utmättningsfordringar utgjorde del av fördelningsbeslutet.



Av yttrande den 28 juni 2013 undertecknat teamchefen Arne Selander, Försäljning Sundbyberg, framgick bl.a. följande (bilagor här utelämnade).

### **Exekutiv försäljning**

Genom en exekutiv försäljning sålde Kronofogdemyndigheten Kenneth L:s bostadsrätt 2012-12-06. Protokollet från försäljning biläggs (...). Vid en jämförelse mellan protokollet och utmättningsbeslutet framgår att utsökningsmålen U-102985-12/0103 med X som sökanden och U-118988-12/0103 med Y som sökanden inte var upptagna i protokollet. Räntan på samtliga fordringar var inte heller uppräknade i förhållande till fördelningsdagen.

Meddelande om att bostadsrätten hade sålts skickades 2012-12-06 till bl.a. Kenneth L. (...).

I samband med fördelningssammanträdet 2013-01-04 upprättades ett fördelningsbeslut (...). I beslutet saknas de ovan nämnda två utsökningsmålen. Av beslutet framgår att Kenneth L:s tillkommande medel uppgår till 213 386 kr.

Anvisning om utbetalning upprättades 2013-01-11 (...).

I samband med att fördelningsbeslutet vann laga kraft 2013-01-29 upprättade Kronofogdemyndigheten en korrigerad utbetalningsanvisning i vilken de två tidigare saknade utmättningsfordringarna beaktades samt ränta på samtliga fordringar beräknades per fördelningsdagen (...). Kenneth L. informerades muntligen om ändringen som gjordes i form av ett rättelsebeslut jämlikt 2 kap. 20 § utsökningsbalken (...). Datering av rättelsebeslutet saknas. Justeringen av de fördelade beloppen resulterade i att Kenneth L:s tillkommande medel därefter uppgick till endast 87 797 kr.

---

### **Bedömning**

#### **Kan rättelse av fördelningsbeslutet ske efter att det har vunnit laga kraft?**

Enligt Kronofogdemyndighetens bedömning kan en rättelse enligt 2 kap. 20 § utsökningsbalken ske även sedan Kronofogdemyndigheten har skilt ärendet från sig och när det har vunnit laga kraft.

#### **Är omfattningen på ändringarna sådana att de kan ske med stöd av 2 kap. 20 § utsökningsbalken?**

Enligt 2 kap. 20 § utsökningsbalken får Kronofogdemyndigheten rätta ett beslut, som till följd av skrivfel, räknfel eller annat sådant förbiseende innehåller en uppenbar oriktighet. Som framgår av kommentaren till utsökningsbalken får rättelse även ske i en sakägarförteckning eller en köpeskillingfördelning. I Kronofogdemyndighetens kontakt med gäldenären framgår att han i efterhand har samtyckt till en rättelse av fördelningsbeslutet på så sätt att samtliga hans skulder regleras.

Enligt undertecknads bedömning kan tillägg av nya fordringar i ett fördelningsbeslut inte anses vara ett sådant förbiseende som innehåller en uppenbar oriktighet att rättelse kan ske enligt 2 kap. 20 § utsökningsbalken. Det gäller oavsett om fordringarna tidigare har antecknats i underrättelse om auktionen till sakägare. Justering av skuldbelopp med hänsyn till upplupen ränta per fördelningsdagen bör dock kunna betraktas som ett sådant förbiseende att rättelse kan ske.

Gäldenärens muntliga begäran att hans skulder ska regleras borde i stället ha hanterats som en frivillig betalning av de ifrågavarande skulderna.

Alternativt hade Kronofogdemyndigheten kunnat utmäta del av gäldenärens tillkommande medel för att täcka skulderna.

#### **Kommunikation med part**

Av 2 kap. 20 § utsökningsbalken följer att part och annan sakägare ska beredas tillfälle att yttra sig innan rättelse sker. I förevarande ärende är det klart att rättelsen omfattar materiella ändringar till gäldenärens nackdel.

Gäldenären har per telefon i efterhand medgivit att rättelse får ske i syfte att samtliga hans restförda skulder regleras. Kronofogdemyndigheten borde ha inhämtat gäldenärens samtycke till rättelsen före beslutet fattades. Det framgår inte av uppgifterna i ärendet om parten har fått detaljerad information om på vilket sätt fördelningen av köpeskillingen ska ske. Det framgår inte heller om parten har fått skriftlig information om rättelsen.

Efter genomförd åtgärd borde Kronofogdemyndigheten ha tillsänt gäldenären en skriftlig dokumentation och beslut beträffande de genomförda åtgärderna. Gäldenären bör även ha informerats om möjlighet att överklaga Kronofogdemyndighetens beslut.

Kenneth L. bereddes tillfälle att yttra sig över remissvaret men hördes inte av. I ett beslut den 23 juni 2014 anförde *JO Lindström* följande.

#### **Rättslig reglering**

Av 2 kap. 20 utsökningsbalken, UB, framgår att beslut, som till följd av skrivfel, räknefel eller något annat sådant förbiseende innehåller en uppenbar oriktighet, får rättas av Kronofogdemyndigheten. Om det inte är obehövt, ska parten och andra sakägare beredas tillfälle att yttra sig innan rättelsen görs.

Av 3 kap. 17 § utsökningsförordningen (1981:981) följer att Kronofogdemyndigheten själv ska pröva frågan om rättelse eller ändring av beslut när det finns anledning till en sådan åtgärd.

#### **Bedömning**

Kenneth L:s lägenhet såldes den 6 december 2012 genom exekutiv försäljning. I ett fördelningsbeslut den 4 januari 2013 redovisade Kronofogdemyndigheten hur köpeskillingen skulle fördelas. Enligt beslutet skulle Kenneth L. få behålla 213 386 kronor efter det att hans skulder betalats. Kronofogdemyndigheten ändrade den 29 januari 2013 fördelningsbeslutet genom att två fordringar lades till. Vidare justerades räntan på samtliga fordringar på så sätt att ränta beräknades för tiden fram till fördelningsdagen. Genom ändringarna kom Kenneth L:s behållning att minska till 87 797 kronor. Av utredningen framgår vidare att beslutet om rättelse inte är daterat och att varken Kenneth L. eller fordringsägarna fick tillfälle att yttra sig innan rättelsen gjordes. Kenneth L. fick information om rättelsen muntligen.

Rättelsemöjligheten enligt 2 kap. 20 § UB avser bara oriktigheter till följd av skrivfel, räknefel eller liknande förbiseenden (förbiseendefel). Bestämmelsen ger däremot inte Kronofogdemyndigheten någon befogenhet att rätta sådana fel i ett besluts innehåll som beror på bristfällig utredning, felaktig bedömning av fakta eller felaktig rättstillämpning.

Fördelningsbeslutet den 4 januari 2013 var felaktigt eftersom två fordringar saknades och eftersom räntorna på övriga fordringar inte var uträknade per fördelningsdagen. Det är i båda fallen fråga om förbiseenden som i och för sig går att rätta med stöd av 2 kap. 20 § UB.

Ytterligare en förutsättning för att det ska vara tillåtet att rätta beslutet är emellertid att felen är uppenbara. Felen ska med andra ord vara sådana att var och en med normal iakttagelseförmåga borde kunna upptäcka dem. Felen kan exempelvis framgå när man tittar på enbart själva beslutet eller vid en enkel jämförelse med handlingarna i ärendet (jfr Hellners och Malmqvist, Förvaltningslagen med kommentarer, 3 upplagan, s. 339).

Att två fordringar saknas framgår inte av fördelningsbeslutet. Däremot finns dessa fordringar upptagna i den skuldspecifikation som utgör en del av Kronofogdemyndighetens beslut från den 14 augusti 2012 om att utmäta Kenneth L:s bostadsrätt. Det innebär inte att det är uppenbart för den som läser fördelningsbeslutet att dessa fordringar saknas i beslutet. Det var därför inte möjligt för Kronofogdemyndigheten att rätta fördelningsbeslutet genom att lägga till de två fordringarna och göra följdändringar vad avser fördelningen i övrigt.

Att räntan på utmätningsfordringarna är felaktigt beräknad i fördelningsbeslutet framgår inte av beslutet och inte heller av de övriga handlingar som jag har granskat. Inte heller när det gäller räntan är det alltså uppenbart att fördelningsbeslutet är oriktigt, och det var därför inte möjligt för Kronofogdemyndigheten att rätta beslutet genom att ändra ränteberäkningarna så att ränta räknades fram till dagen för beslutet.

Min uppfattning är alltså att det inte var möjligt för Kronofogdemyndigheten att rätta fördelningsbeslutet med stöd av 2 kap. 20 § UB eftersom felen i beslutet inte var uppenbara.

Även Kronofogdemyndighetens hantering av rättelsefrågan förtjänar att granskas.

Innan en rättelse görs med stöd av 2 kap. 20 § UB ska en part eller en annan sakägare få tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövt. Möjligheten att besluta om rättelse utan att dessförinnan ge dem tillfälle att yttra sig ska användas med försiktighet. Om det finns minsta anledning att tro att de kan ha något av betydelse att säga i frågan, bör yttrande alltid inhämtas.

Ett beslut om rättelse ska vidare dateras och expedieras till dem som är berörda samma dag som det meddelas. Eftersom ett sådant beslut dessutom går att överklaga ska det i beslutet anges hur den som vill överklaga ska gå till väga.

Sammanfattningsvis förtjänar Kronofogdemyndigheten kritik för hur myndigheten har hanterat och tillämpat möjligheten till själv rättelse av beslut enligt 2 kap. 20 § UB i detta fall.

Vad som i övrigt har framkommit i ärendet ger inte anledning till någon ytterligare åtgärd eller något uttalande från min sida.